

ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Niedziela, dnia 7 grudnia 1919 roku

Cena prenumeraty:
w ŁODZI
Kwartalnie Mk. 24.00
Miesięczn. „ 8.00
Za roznośzenie
80 fen. miesięcznie.
Z przes. pocztową:
Kwartalnie Mk. 28.00
Miesięczn. „ 9.00

Kalendarzyk:
Niedz. 7.XII Ambrożego.
Pon. 8.XII Niep. P. N. M. P.
Wt. 9.XII Walerji i Leokadii.
Śr. 10.XII N. M. P. Loretańsk.

Redakcja
w Łodzi
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28.

Z Warszawy i z biur ogłosz. warsz. ogłoszenia do „Rozwoju” przyjmuje wyłącznie Centralne biuro ogłoszeniowe Związku prasy prowincjonalnej — Zgoda № 1 w Warszawie.

CENA OGŁOSZEN Przed tekstem lub w tekście mk. 2.50, za tekstem 85 fenigów, nekrologi mk. 1.25 za wiersz petitowy. Drobne ogłoszenia 15 fen za wyraz. Najmniej 1 mk. Komunikaty mk. 2.50. Ogłoszenia zamiejscowe 10 procent drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarium uosata Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w PABJANICACH u p. Groblińskiego, Nowy Rynek, Kłock; w ZGIERZU u p. Lacha, Kłock

CASINO :: **Dziś i dni następnych** :: **CASINO**

Faworyta Króla Ludwika XV

Madame Dubarry W roli tytułowej nieporównana gwiazda kinematograficzna
Pola Negri

Arcydzieło kinematograficzne w 7 wielk. akt.

Rzecz dzieje się w Paryżu i w Tuilleries, w okresie panowania Ludwika XV i podczas rewolucji.

Początek przedstawień codziennie o godz. 4.30, 7 i 9 wieczorem.

Ceny miejsc na pierwsze i drugie przedstawienie zwyczajne, na ostatnie podwyższone.

5184-1

Towarzystwo Ubezpieczeń pod firmą:

„Łódzka Akcyjna Spółka Ubezpieczeń „PAX”

w ŁODZI,

Kapitał zakładowy 3,000,000 Mk.

rozpoczęło działalność i przyjmuje

do ubezpieczenia od OGNI

ruchomości i nieruchomości wszelkiego rodzaju, jako to: domy mieszkalne, fabryki, zakłady przemysłowe, składy i magazyny towarowe, jak również ruchomości domowe.

O rozpoczęciu działalności w innych działach ubezpieczeń, mianowicie: od kradzieży z włamaniem, transportów i na życie, nastąpią oddzielne zawiadomienia.

Towarzystwo „PAX” zawarło umowy reasekuracyjne z najpoważniejszymi Towarzystwami w kraju i zagranicą.

Zarząd Towarzystwa stanowią: pp. Karol Steinert (Prezes), adwokat Tomasz Stożkowski (Vice-prezes), Maks Fischer, inżynier Wiesław Gierlicz, inżynier Emil Hirsberg, Juliusz Kindermann, Władysław Landsberg, Jakób Petters, Mieczysław Pinkus, Franciszek Ramisch, Juliusz Triebe.

Dyrektorem zarządzającym mianowany został p. inżynier Wiktor Blumenfeld. Komisja rewizyjna: pp. Leon Mroziński, S. Budzyner, inżynier Wł. Jechalski, Sosnowice.

Biuro Dyrekcji znajduje się w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej № 159. Jeneralne Reprezentacje: w Warszawie Alexander Alexandrowicz, ul. Miodowa № 7, w Poznaniu Cezary Stasiński, ul. Ogrodowa 12, w Łodzi Gustaw Filtzer, ul. Piotrkowska 275.

Towarzystwo organizuje reprezentacje i agentury we wszystkich znaczniejszych miejscowościach Państwa Polskiego.

Zdolni zastępcy poszukiwani.

„EROS”

krem niezbędny do pielęgnowania twarzy i rąk. Do nabycia: w aptekach, składach aptecznych i perfumerjach. 2067 6

Zapisujcie się na członków.

Tow. Polskiego Czerwonego Krzyża,

którego celem i zadaniem jest opieka nad naszym żołnierzem.

Każdy obywatel powinien uważać za swój obowiązek być członkiem Towarzystwa.

Zapisy przyjmowane są w biurze, Piotrkowska 96 I p. od 9 do 2.

Tow. Polskiego Czerwonego Krzyża
Oddział miejscowy w Łodzi.

2919 z

Od Wydawnictwa.

Zawsze staraliśmy się o to, aby pismo nasze było możliwie jaknajtańsze, aby mogło ono dotrzeć do jaknajszerszych warstw czytelnicy. Niestety, zwiększające się obecnie nie-słychanie koszty wydawnictwa, 50% podwyżka płac p.p. zecerów, cena papieru, która podskoczyła z 90 fenigów za funt na 1 mk. 30 fen. i wyżej, z dnia na dzień rosnące koszty opatu, farby, matryc i t. p. zmuszają nas znowu, mimo wszelkie wysiłki, aby ceny pisma nie zwiększać, do podwyższenia ceny numeru w sprzedaży ulicznej do

35 fenigów za egzemplarz
od dnia 15 grudnia r. b.

o czym komunikujemy P. T. Czytelnikom naszym.

Pamiętajcie, że sprawna praca i łączność narodowa są podstawą potęgi Polonii

Paderewski pozostaje na swym stanowisku!

Premier złożył swą dymisję Naczelnikowi Państwa, lecz na skutek jego ponownej propozycji przyjął ostatecznie misję tworzenia gabinetu.

(Od własnego korespondenta.)

Po ustąpieniu premiera.

Warszawa, 6 grudnia. Mimo, że jak donieśliśmy wczoraj, na wiadomość, iż p. Paderewski, trącony trudnościami, chce złożyć swą dymisję, większość konwentu senatorów wyraziła przeciwko rowi votum zaufania, p. Paderewski trwał w swej rezygnacji.

Konferencja z Naczelnikiem Państwa, który zdał się specjalnie w tej sprawie na zamek wczoraj w nocy, jak również zabiegi przywódców klubów, popierających p. Paderewskiego w ciągu całego dnia dzisiejszego, **pozostały bez rezultatu. P. Paderewski oświadczył katagorycznie, że ustępuje.**

Wobec tego wysunęto nowych kandydatów na premiera, pp.: **Tramczyńskiego oraz Skulskiego.**

Jednakże na uczynioną propozycję objęcia prezydentury gabinetu, marszałek **Tramczyński odmówił** i w tej chwili pozostała tylko kandydatura **pana Skulskiego.**

Pos. Skulski odbył dziś wieczorem, wobec postawionej mu propozycji, dłuższe narady z posłami: Gdylkiem, Korfantiem oraz arcybiskup. Teodorowiczem.

O godz. 8 ej wiecz. udał się wraz z marsz. do Belwedera, gdzie odbyła się dłuższa, blisko godzinę trwająca **konferencja z Naczelnik Państwa.** Treść tej konferencji nie jest jeszcze znana.

O godz. 9-iej wiecz. marszałek Tramczyński, zapytywany przez naszego korespondenta zakomunikował, że **sprawa objęcia prezydentury przez p. Skulskiego nie jest zdecydowana, gdyż istnieje nadzieja, o skłonieniu p. Paderewskiego do cofnięcia swej rezygnacji.**

Według oświadczenia Naczelnika Państwa, kwestja prezydentury rozstrzygnięta się dziś jeszcze.

Interwencja Naczelnika Państwa.

Warszawa, 6 grudnia. (PAT.) Naczelnik państwa wziął udział w konferencji, jaką marsza-

łek Sejmu miał odczytać z przesłaniem klubów i przedstawicielem przesłania ministerialnego. Naczelnik państwa oświadczył: Sławian Kalcem, komu bym powierzył misję utworzenia gabinetu dwa następujące warunki: 1) aby umożliwił szybkie utworzenie większości. 2) aby w przyszłości przesłania odbywały się w sposób mniej szkodliwy dla państwa. Co do pana Paderewskiego, to prowadzenie polityki zagranicznej i równocześnie kierownictwo całą nową państwową przedochodzi siły jednego człowieka i jest niebezpiecznym dla państwa. Zdaniem Naczelnika Paderewski jest b. uzdolniony do prowadzenia spraw zagranicznych. Z przebiegu dotychczasowych starań około utworzenia gabinetu przez pana Paderewskiego, Naczelnik państwa przyszedł do przekonania że straci się tylko jeszcze więcej czasu, skutkiem czego postanowił zwrócić się po wysłuchaniu zdania wszystkich przywódców stronnictw do p. marszałka z prośbą o podjęcie się misji utworzenia rządu. Marszałek Sejmu oświadczył, że nie może misji tej się podjąć, a kiedy Naczelnik państwa zażądał rozmowy na osobności, marszałek odrzekł, że wystarczy kilka minut, ażeby umotywić odmowę.

Rozmowa między Naczelnikiem a marszałkiem Sejmu trwała 20 minut, poczem Naczelnik wyraził żywe ubolewanie, że marszałek nie może podjąć się misji utworzenia gabinetu, następnie Naczelnik z powściągniętym głosem zajął się do marszałka, i odjechał ze swoimi adiutantami do Belwedera.

Warszawa, 6 grudnia. (PAT.) Naczelnik państwa wystąpił dziś wieczorem do prezydenta ministrów Paderewskiego pismo następującej treści:

Na skutek zaciągniętej opinii Sejmu w osobie jego marszałka, proponuję Panu podjąć się misji utworzenia nowego gabinetu.

Warszawa, Belweder, 6 grudnia 1919 r.

(—) Naczelnik państwa *Josef Pilsuński*.

Warszawa, 6 grudnia (wl.) o godzinie 1-iej w nocy.

W słowach, złożonych do rządu, **prezesa zdanie, iż p. Paderewski przyjął ponownie misję stworzenia gabinetu.**

Konferencja na zamku z p. Paderewskim trwa jeszcze.

Paderewski pozostaje na stanowisku premiera.

Warszawa, (wl.) godzina 2 w nocy jak nam donosi nasz korespondent warszawski, **Paderewski ostatecznie, na skutek nowej propozycji Naczelnika państwa, zdecydował się przyjąć ponownie prezydenturę i misję stworzenia gabinetu.**

Przesłanie jednodniowe zostało więc szczęśliwie zakończone. Premier, jedyny człowiek który w obecnej chwili może przeprowadzić dzieło, pozostaje, by powołać nowy, silny i dnoisty rząd.

Niektóre pisma starały się przejawiać ten chwilowy incydent, radośnie obwieszczając, iż już Paderewski nieodwołalnie ustąpił.

Była to woda na ich młyn. Nie uważa na to, iż niepotrzebnie alarmują opinię wiadomością o fakcie, który nie był jeszcze przesdzony.

My ze swej strony nie chcieliśmy rozdmuchiwać tej sprawy, dopóki nie wyjaśniła się ostatecznie. Cały przebieg jej trwał zaledwie kilka godzin.

Premier Paderewski pozostaje!

Kraj z ulgą radości przyjmie tę wiadomość.

Ustalenie linii demarkacyjnej pomiędzy wojskiem polskim a Denikina.

Wzrost armji Potiury.

Lwów, 6 grudnia. Polskie władze wojskowe ustaliły, że tymczasową linię demarkacyjną między wojskami polskimi a Denikina stanowić będzie rzeka Zbrucza, poczem linja zagina się na wschód od Zbrucza, by objąć Kamieniec Podolski.

Do Wołoczysk przybył pociąg pancerny wojsk Denikina. Oficerowie załogi pancernego pociągu chcieli pertraktować z dowództwem polskiem, na co jednak okoliczności nie pozwoliły.

W Husiatynie wojska polskie rozbroiły ukraiński pociąg pancerny.

Setki żołnierzy galicyjskich (siczowców) i petlurowców bosych i obdartych zgromadziły się codziennie do kolumn polskich, prosząc o przepuszczenie do Galicji. W tem samym położeniu znajdują się resztki oddziałów Petiury na Ukrainie.

Konne oddziały armji ochotniczej Denikina patrolują nad Zbruczem w odległości około 10 kilometrów od tej rzeki, unikając spotkania się z wojskami polskimi.

Przygotowania w razie nieprzyjęcia traktatu przez Niemcy.

Szereg tajnych zarządzeń wojskowej konferencji pokojowej.

Paryż, 6 grudnia (PAT.) Wojskowa konferencja, która wczoraj rozpoczęła się na tajnym posiedzeniu Rady Najwyższej, ma znaczenie bardzo doniosłe i niezmiernie poważny charakter. Angielski minister wojny oświadczył oficjalnie, że marszałek Wilson został nagłe powołany do Paryża dla porozumienia się z marszałkiem Fochem co do zarządzeń, które mają być wydane ze względu na traktat pokojowy.

Obrady konferencji dziś przed południem kontynuowano.

„Chicago Tribune” pisze, że Francja zamierza w razie, gdyby Niemcy nie przyjął warunków, zajęć Frankfurt i Essen. Nadto planowane są jeszcze inne zarządzenia, które utrzymywane są w tajemnicy.

Sprawa rozstrzelania ks. Pruskiego.

Wrocław, 6 grudnia. (PAT.) Dzisiejszą rozprawę w sprawie zamordowania ks. Pruskiego odroczone po odczytaniu aktów niemieckich, wraz przemowami formalnych mecenasa i pod-

prokuratora Czapskiego na niedzielną godzinę 4-ą po południu. Na jutrzejszej rozprawie główną przemowę będzie przemawiał prokurator Łepkowski. Według odczytanych aktów znane są jego pismo magistratu, wyrażające, że most pontonowy na Wiśle spanił rożniane.

Komunikat sztabu generalnego

Warszawa, 6 grudnia. (PAT.) Front litewsko-białoruski: Na całym froncie prócz wa patroli wywiadowczych poważniejszych starć bitowych nie było.

Front wołyński: Spokój.

W zastępstwie szefa sztabu generalnego *Haller*, pułk.

Protest Krakowa.

Kraków, 6 grudnia. (PAT.) Na najbliższym posiedzeniu Rady miejskiej będzie zgłoszony energiczny protest z powodu zamysłów entent co do Galicji Wschodniej.

Patryjotyzm robotnika niemieckiego

Berlin, 5 grudnia. (PAT.) W wielu tutaj fabrykach, a zwłaszcza w fabrykach spandaskich, oświadczyli robotnicy niemieccy, że przegną podnieść wydajność pracy, że porzucą nie me 8-godzinne dni pracy i pracować będą przynajmniej 10 do 11 godzin dziennie na skutek

Wydalenie żydów.

Wiedeń, 5 grudnia. (PAT.) Według informacji „Neue Freie Presse” z Budapesztu, ukazał tam jutro rozporządzenie rządu, na mocy którego zostaną wydaleny z Budapesztu wszyscy żydzi z byłe Galicji i kongresówki. Idzie tu 25 do 30 tysięcy osób. Wydaleniu mają być osobiście pociągami wysłani do obozów koncentracyjnych.

Zdania Wilsona.

Wiedeń, 5 grudnia. (PAT.) Według doniesień niemieckich z Nowego Jorka, przyjął Wilson w swoim orędziu do kongresu, że usiłuje się przyjąć bez zmiany głównych zasad traktatu wersalskiego.

Niemcy żądają rewizji traktatu!

Choć przesunięciem granicy z Polską?

Berlin 6 grudnia (PAT). „Echo de Paris” pisał wczoraj z Zurychu, iż rząd niemiecki bierze poważne kroki, aby uzyskać rewizję traktatu pokojowego. Ministerjum spr. zagr. przygotowuje materiał, w którym domaga się spróbowania granicy polsko-niemieckiej. Chodzi o przesunięcie wschodniej granicy niemieckiej o 60 klm. na wschód. Nadto czynione są propozycje, ażeby wojsko Gdańsk oddać z Niemcami.

Biuro Wolfa dodaje do tego uwagę, że rząd

niemiecki zwrócił się tak do rządu polskiego jak i do innych rządów koalicji z propozycją, ażeby komisja graniczna otrzymała pełnomocnictwo przedsięwzięcia na podstawie odpowiednich rokowań samodzielnych rektyfikacji granicznych na zasadach etnograficznych i gospodarczych, a to w interesie tak Polski jak i Niemiec. Wszystkie inne twierdzenia „Echo de Paris” o Gdańsku i co do przesunięcia granicy niemieckiej na wschód są zmyślane jego zdaniem.

Wybory w Gdańsku.

Poznań, 6 grudnia (PAT.) Gdańsk sposobi się do wyborów gminnych, które odbędą się d. 14 grudnia w całym wolnym państwie gdańskim.

Uregulowanie granic.

Paryż, 6 grudnia. (PAT.) Havas. Rada Najwyższa uchwaliła projekt traktatu między głównymi mocarstwami sprzymierzonymi i stowarzyszonymi a Polską i Czechosłowacją w sprawie uregulowania granic między tymi dwoma państwami. Co do Cieszyna Rada Najwyższa zachowuje decyzję z dnia 27 września.

Radek znów na wolności.

Berlin, 5 grudnia (PAT) Stosownie do żądania bolszewickiego rządu został Radek Sobelsohn wraz z innymi agitatorami bolszewickimi wypuszczony na wolność i wyjedzie prawdopodobnie dziś do Estonii, jako przedstawiciel Rosji sowieckiej w rokowaniach między Rosją a Estonią.

Nie ohoj żydów galicyjskich.

Wiedeń, 5 grudnia, (PAT). W sejmie Dolnej Austrii postawił chrześcijańsko-społeczny poseł Homola wniosek nagły, domagający się od rządu krajowego by przeprowadził jak najprędzej wydalenie wszystkich szkodliwych cudzoziemców, a zwłaszcza żydów galicyjskich z Wiednia.

KRONIKA TELEGRAFICZNA.

Delegacja pokojowa węgierska uda się po Bożem Narodzeniu do Neuilly, celem podpisania warunków pokojowych.

Rada Najwyższa ma zamiar przyznać Austrii kredyt w wysokości 100 milionów dolarów.

Marszałek Poch oświadczył, że wszystkie zarządzenia wojskowe na wypadek, gdyby Niemcy nie chcieli spełnić warunków pokojowych, są w pogotowiu.

Wczoraj rozpoczęły się rokowania pokojowe w Pskowie. Dalszy ciąg tych rokowań odbywać się będzie w Dorpacie.

Wczoraj przed południem wybuchł w Kilonii, we wszystkich urządzeniach pocztowych, telegraficznych i telefonicznych strajk.

Donoszą z Moskwy, że wczoraj rozpoczęła się tam VII-y zjazd sowieków przy udziale 831 delegatów.

Wybory do nowego parlamentu niemieckiego odbędą się w kwietniu.

Admiralicja Brytyjska znalazła dwa dokumenty, dowodzące, że komenda floty niemieckiej internowanej w Scapa Flow, wydała rozkaz zniszczenia internowanych statków.

Z WARSZAWY.

Dziś rozpoczęły się tu obrady zjazdu Zw. miast, na który przybyło 126 reprezentantów 63 miast b. trzech zaborów. Przewodniczył poseł Rolle, wiceprezydent miasta Lwowa.

Zgłoszono szereg rezolucji i wniosków. Jeden z nich brzmi: „Wobec tego, że przy obecnej gospodarce wszystkim miastom grozi głód, związek miast wzywa postów i cały Sejm do jaknajenergiczniejszej akcji, ażeby miastom dostarczono dostatecznej ilości niezbędnych do egzystencji ziemioplodów”.

Dzis wieczorem wyjechał z Warszawy do Londynu p. Sztoma Samuels. Wiezie on ze sobą całe kufry „protokółów”, spisanych z różnych oszczerstw i denuncjacji żydowskich.

Możemy się w tych dniach spodziewać wobec tego nowych ataków na „pogromową” Polskę w prasie angielskiej.

Ale to nic. Przetrwaliśmy wiele, przetrwamy i to.

Projekt międzynarodowej konferencji w Paryżu po ratyfikacji.

Paryż, 6 grudnia. (PAT.) „Matin” donosi z Nowego Jorku: W kołach dyplomatycznych anglojęzycznych przeważa mniemanie, że utworzona będzie ponownie w Paryżu międzynarodowa konferencja, w której wezmą udział wszystkie narody, jakie ratyfikowały traktat wersalski, po rozwiązaniu konferencji pokojowej kontynuować dalej jej pracę. Ideę tej konferencji ma Lloyd George, który jest przeciwny planowanej z innej strony konferencji ambasadorów. Jeśli omawiana konferencja przyjdzie w Paryżu skutku, to jest możliwe, że wezmą w niej udział i Stany Zjednoczone, ewentualnie zgłosem nadzorem.

Paryż 6 grudnia. (PAT.) „Victoire” donosi

z Londynu, iż Lloyd George spodziewa się, iż pokój wersalski będzie w ciągu tego tygodnia przez Amerykę ratyfikowany. Co się tyczy gospodarczego położenia Europy środkowej, wskazał Lloyd George, iż rząd angielski pertraktuje obecnie ze Stanami Zjednoczonymi co do zarządzeń celem przyjęcia Europy środkowej z pomocą. Lloyd George oświadczył następnie, że Rosja nie będzie reprezentowana na międzynarodowej konferencji, która się będzie zajmowała zbadaniem wszystkich spraw dotyczących Rosji. Rosja nie może być na konferencję dopuszczona, ponieważ niema dowodów, by rząd sowiecki zamierzał zwołać konstytuante.

Przesilenie światowe po klęsce wojny.

Praga, 5 grudnia (PAT.) Paryskie koła konferencji pokojowej zamują się żywo przesileniem gabinetowym w Europie.

Przesilenie w Rumunii uważane jest za próbę przewleczenia terminu podpisania traktatu pokojowego. Przesilenie w Niemczech uważają za próbę rządu niemieckiego uchylecia od podpisania dodatkowego protokołu paryskiego. W Berlinie sądzą, że wystarczy groźby bolszewicy zawładną Niemcami, względnie monarchiści przyjdą do władzy, ażeby

osiągnąć złagodzenie uciążliwych warunków pokojowych. Przesilenie we Włoszech wywołane zostało generalnym strajkiem. Paryskie koła polityczne twierdzą, iż przesilenie włoskie jest poważniejsze, niż o tem można nabrać przekonania z wiadomości, przepuszczanych przez cenzurę włoską. Również sytuacja we Wiedniu jest niepokojąca, istnieje bowiem obawa, że w Wiedniu nastąpi rozkład wcześniej, aniżeli zdoła nadejść przyrzeczona pomoc.

Wzłoka zagadnień polityki światowej.

Zwłoka.

Amsterdam, 6 grudnia. (PAT.) Według doniesienia agencji radjo: Rada Najwyższa w Paryżu przyznała rządowi niemieckiemu 6 dniową zwłokę na odpowiedź na warunki koalicji.

Gwarancja dla Francji

Paryż, 6 grudnia. (PAT.) W Wersalu podpisany został przez przedstawicieli rządów angielskiego i amerykańskiego traktat gwarantujący Francji pomoc w razie ponownego napadu Niemiec na Francję. Traktat nabiera teraz wielkiego znaczenia, gdyż przedtem oświadczyła Anglia, że udzieli Francji pomocy, gdy i Ameryka zgłosi się na tę pomoc.

Zadania Ligi Narodów.

Bruksela, 5 grudnia. (PAT.) Wied. B. K. Konferencja w sprawie Ligi Narodów oświadczyła się za następującymi wnioskami komisji: Liga Narodów ma utworzyć 3 komisje: handlową, higieniczną i wychowawczą, a nadto zająć się sprawami poprawy stosunków między pracodawcami, a pracownikami. Liga narodów ma starać, ażeby każdy kraj przez odpowiednie ustawodawstwo zagwarantował minimum wycho-

wania i obowiązku szkolnego. Przymus szkolny ma być przedłużony do 14 roku życia.

Deschanel.

Paryż, 5-go grudnia (PAT.) W razie gdyby Clemenceau usunął się całkowicie z życia publicznego, prezydentem ministrów byłby Deschanel.

Przeciw zerwaniu.

Paryż, 5 grudnia (PAT.) Havas. „Matin” donosi: Odpowiednie sfery państw sprzymierzonych usiłują nie dopuścić do zerwania między Rumunią a państwami sprzymierzonymi. Prawdopodobnie jest, że Rumunii będzie udzielona nowa zwłoka do podpisania traktatu, a to w tym celu, by sprawa mogła być przedłożona nowej Izbie rumuńskiej.

Stany Zjednoczone a Meksyk

Wiedeń, 5 grudnia. (PAT.) Według wiadomości z Waszyngtonu oczekują w kołach dyplomatycznych zerwania stosunków dyplomatycznych między Stanami Zjednoczonymi a Meksykiem. Senat poweźmie dziś uchwałę co do wniosku senatora Halla, domagającego się zerwania stosunków z Meksykiem.

Powrót jeńców.

Poznań, 6 grudnia. (PAT.) Dzięki usilnym staraniom państwowego urzędu dla spraw powrotu jeńców, zorganizowany został powrót jeńców-polaków, pozostających jeszcze we Francji. Jest nadzieja, że przeważna część tych naszych rodaków przed świętami Bożego Narodzenia powróci do kraju.

Na cześć gen. Dowbor-Muśnickiego.

Poznań, 6 grudnia. (PAT.) Grono wyższych oficerów tutejszych rzuciło myśl upamiętnienia działalności generała Dowbor-Muśnickiego przez stworzenie funduszu, którego odsetki służyłyby jako pomoc dla najbardziej zasługujących na to uczniów szkół wojskowych, przy czym pierwszeństwo miałoby wielkopoleanie.

Piastunowie...

P. P. S. do komunisty: Ciągajmy tylko mocno, towarzyszu. Albo to dziecko będzie rosło podług naszego programu...
Komunista: ... albo go tak ściśniemy, że nie urośnie wcale!

Jeszcze jeden monopol żydowski.

Rabek zastony, odohylajqoy przyczyny drożyzny nabiału.

Niemcy, organizując systematyczny rabunek Polski, zakładali lub koncesjonowali rozmaite „Centrale” zakupu. Między innymi ogniwnami rabunkowej organizacji była i „Centrala handlu jajami i masłem”, wyciągająca z kraju co się tylko dało z wymienionych produktów na wywóz do Niemiec. Centrala ta była instytucją napółrządową.

Po usunięciu okupantów współdziałowcy i współpracownicy dawnej, niemieckiej instytucji zorganizowali w Warszawie przy ul. Królewskiej Nr. 49 przedsiębiorstwo p. t.: „Centrala skupu jaj i masła”. Rząd (Moraczewskiego jeszcze), popierając wszelkie centralistyczne zabiegi, wydał im patent i ponownie wspólnicy rozpoczęli akcję.

Ilu wspólników posiada wspomniana „Centrala” dokładnie niewiadomo, stwierdzić wszakże możemy, że są to wyłącznie żydzi, nazwiska zaś głównych przypominają listy kahalne: Katz Szmul, Semiatycki Szymon (?), Ber, Brodla Szlama, Gerstencwajgowie Boruch i Josek, Paluch Rubin, Bryk Szymon (?), Cemach Chaim i Stiegel-szipper Icek.

Zacna ta kompania otrzymała pozwolenia na wywóz jaj i masła zagranicę, a że nigdzie indziej wywozić nie można było, zatem wszystkie zapasy szły do Niemiec. Raz tylko, w okresie

przed świętami Wielkie Nozy przyłapano transport 5 milionów jaj szmuglowanych do Niemiec, ile zaś transportów „szczęśliwie” przeszło na „tamną” stronę?

Centrala ma całą stonę agentów, którzy na jej rachunek wykupują jaja i masło (także i sery) na targach i po wsiach, a że o koszty im nie chodzi, więc podbijają cenę do niemożliwości. Poszczególni kupcy nie mogą konkurować z zorganizowaną bandą agentów, a jajczarstwo i maślarstwo, które przed wojną częściowo było już w ręku polskim, nie posiada ze strony polskiej żadnego organizacji, więc żydzi z „Centrali” posiadają faktyczny monopol hurtowego handlu jajami i masłem oraz wywozu za granicę.

Jak to się odbija na zaspokojeniu potrzeb wewnętrznego rynku — o tem wszyscy wiemy z własnego doświadczenia, dlaczego jednak władze tolerują podobny stan rzeczy? Monopolizacja handlu artykułami żywności jest niedopuszczalną, zwłaszcza gdy nosi cechy wyraźnej lichwy i spekulacji.

Należy zbadać gruntownie operacje „Centrali” i położyć kres jej rozwielenianiu się na naszym rynku. Jest to obowiązkiem władz, producentów polskich zaś i kupców jest wyrwanie jajczarstwa i maślarstwa z rąk żydowskich.

„Gaz. Por.”

Usłużność żydofiliska rządu.

„Lebensrugen” i inne żargonówki podają: „P. Samuels otrzymał zawiadomienie od rządu, iż zabroniono na przyszłość wygłaszania odczytu p. Czerbaka o mordzie rytualnym u żydów”.

— Jak tak dalej pójdzie, to zapewne, wkrótce postara się pan Samuels o wydanie przez ministerjum wyznań i ośw. zakazu czytania w naszych szkołach „Pana Tadeusza” ze względu na pomieszczoną i tam wzmiankę o mordzie rytualnym („jak dziecko przez żydów klute igielkami”...).

Dyktatura proletariatu w Moskwie.

„Paryski Figaro” daje obraz straszliwych stosunków, w jakich dogorywa Moskwa, otrzymany od księżnej Lwowej, której udało się przez Kopenhagę przedostać do Paryża. Przypatrzmy się kilka urywków:

Niemia słów, które byłyby w stanie dorównać straszliwemu dramatu, odgrywającemu się dzisiaj w Rosji... Idę przez most nawprost Kremlu i spotykam na nim kobietę, prowadzącą za rączkę wychudłe jakszalete dziecko. Dziecko

krzyczy bezustannie nieludzkim wprost głosem. Ona, znać już nawykła do tego krzyku, zda się nie słyszy, nie zwraca wcale uwagi.

Pytam: czemu dziecko krzyczy tak okropnie? Z „głodu” — brzmi zwięzła odpowiedź. I prosi o małe kawałek chleba — całą dobę już nie jedli ani okruszyny... Daje jej pieniądze, ale kobieta rzuca na mnie zagaste oczu spojzenie i mówi: „Nie pieniędzy, chleba, chleba, chleba!” Tego dać jej nie mogę, bo sama nie mam i kieszka. Widzę, jak się oddalają, wlokąc dalej w śmierć pewną — którą znajdują może jak wielu innych w naszej rzeki.

Widziałam młodą dziewczynę, co z trudem stania się, czepiając murów. Coś szepcze, szepcze bez przerwy. Po sukniach jej poznać można, że należy do najlepszej warstwy społeczeństwa, to samo mówią drobne delikatne jej ręce. Kointerz z wytwornych, prawdziwych koronek, poszarpany w szurypy, zwiśla jej u szyi. Tuż obok, bez wszelkiego współczucia otacza ją, wzruszając ramionami, biorąc ją za wariację.

Podchodzę, słuchając co tak mówi wciąż do siebie: „Umeram z głodu, umeram z głodu”. A wkrótce potem umiera.

Widziałam na ulicach Moskwy dzieci blade jak śmierć, wychudłe jak cienię, że z naszczęmiłmi starców na omacku, że straszliwym spojzeniem nienawistości w oczach...

Widziałam wijące się w konwulsjach głodu psy, padające wśród erogi koczki, o które me

zatrzasnął się człowiek. Gerzi, widziałam tłum ludzi przez nos całą czubających przed nieludzkimi na mrozie na odrobnie chlebarano i takich, co padli martwi, nie doczekawszy się tej odrobiny chleba, będącej brzołą ich potrzeb. A nikt nie miał dla nich słowa łagod, ni żalu — raczej zawredę, że już przecierpieli.

Tak kona Moskwa... Tak kona wiele innych miast w całej Rosji.

Adresy konsulatów.

Dla wygody ogółu podajemy adresy wszystkich konsulatów; Konsul brazylijski — Wilcza 44, St. Zjedn. — Jerozolimska 45, duński — Wierzbowa 6, grecki — Foksal 16, hiszpański — Jerozolimska 30, holenderski — Sniadeckich 11, norwaski — Hypoteczna 1, perski — Piękna 10, portugalski — S-to Krzyńska 23, serbski — Senatorska 36, szwajcarski — Hoża 48, szwedzki — Zielna 37, francuski — Al. Róż 2, japoński — Zielna 45, jugosłowiański — Wieika 33, rumuński — hotel „Bristol”, włoski — hr. Fredry 6, delegacja likw. Austro-Węgierska — Jerozolimska 70.

Zo Stow. Polskich kupców i przemysłowców chrześcijan.

a) W piątek, d. 5 bm. w lokalu własnym (Aleja Kościuszki 17) odbyło się walne zebranie roczne członków Stowarzyszenia Polskich kupców i przemysłowców chrześcijan. Zagaił je prezes p. J. Nowosielski. Na przewodniczącego powołano p. K. Roszaka; sekretarzem p. Z. Fiedler. Uczono przez powstanie z miejsc pamięć zmarłych członków. Po odczycaniu protokołu z ostatniego zebrania p. K. Chądryński podstawił sprawozdanie z działalności zarządu za rok 1918, z którego wynika, iż zarząd Stow. mając na względzie nie tylko dobro Stow., lecz i dobro całego kraju, dążył do ujęcia przemysłu i handlu w polskie ręce i wydobycia ich z rąk spekulantów wojennych, a jednocześnie do zorganizowania się dla tych wielkich zadań na okres powojenny, popierał i popiera wysiłki pojedynczych osób, mające na celu uzdrowienie i poźwignięcie przemysłu, rzemiosła i handlu.

W roku sprawozdawczym czynne były następujące sekcje: 1) zebrania i rozrywki towarzyskich, 2) wiedzy handlowej, 3) ekonomiczno-handlowej, 4) reklam i ogłoszeń, 5) balotująca, 6) winno-kolonjalna, 7) arbitrowa, 8) zjedynwiania członków.

W rozwoju Stowarzyszenia największa rola przypadła w udziale Izbie handlowo-bankowo-przemysłowej. Oddała ona wielkie usługi stowarzyszonemu i społeczeństwu, dając możność załatwienia wielu operacji finansowych, chroniąc nasz lud przed wysiłkiem odcych żywołów.

Założono szkołę niedzielno-wieczorową. Postawiono wybudować własny gmach i w tym celu opodatkowano się coroczną składką i t. d. Powołano do życia własną hurtownię towarów, oraz założono spółkę akcyjną „Kampania”. Zarząd Stow. nie ustaje w pracy, aby spolszczyć handel, w imię hasła „Swoją do swego”.

Prezes p. Nowosielski oświadczył, że zarząd wystąpił o przyznanie subydium na szkołę — do ministerium o 10,000 mk. i do Rady miejskiej o 7,000 mk. We wnioskach uchwalono poanieść wpisowe do 50 mk. oraz składkę roczną do 6) mk.

Uchwalono wystąpić do władz oświeceni z protestem przeciw zażydzeniu sądownictwa polskiego w Łodzi. Uchwalono za pożądaną zwolnić w porze wiosennej zjazd ogólnopolski kupców i przemysłowców chrześcijan w Łodzi. Za pomocą głosowania tajnego wybrani zostali do zarządu pp. Edmund Boguski, Jan Nowosielski, Karol Chądryński, ks. Józef Gogolewski, Zygmunt Fiedler, Ryszard Pfeiffer, Adolf Frankiewicz, Ksawery Roszak, Edmund Weigl, oraz jako zastępcy pp. Jan Nowosielski, Józef Matew-Ski i Ignacy Stanisławski.

Do komisji rewizyjnej weszli przez akklamację pp. Jankowski, Kozłowski i Wisniewski, jako zastępcy pp. Hajden i Zoltowski.

KRONIKA.

— Dodatek do podatku.

Miejski urząd sekwestracyjny w tych dniach rozpoczyna przymusową egzekucję 50% owego podatku do podatku patentowego za rok 1919.

W celu zaoszczędzenia kosztów egzekucyjnych zaleca się płatnikom natychmiastowe uiszczenie podatku do Miejskiej kasy podatkowej, przy Rynek 14.

— Kiermasz gwiazdkowy.

Komitet „kiermaszu gwiazdkowego” w przedwywaniu, że ryb na święta będzie mało i b. egie, postarał się dla wygody pań gospodyń o prowadzenie znacznej ilości karasi, szczupaków i karpia.

Komitet prosi uprzejmie, o wcześniejsze zawiązanie ryb, gdyż później może ich wogóle braknąć. Zamówienia przyjmuje się do 15-go m. codziennie od 11-ej do 1-ej i od 4-ej do 6-ej pp. w Intendenturze Czerwonego Krzyża, Piotrkowska 78.

— Kursy dla urzędników państwowych.

Wzorem lat ubiegłych Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w r. b. organizuje specjalne kursy dla urzędników komunalnych (burmistrzów, radnych, wójtów, magistratów, urzędników biur, urzędników mag. i t. d.) Kursy odbywać się będą w Warszawie, Koszykowa 9. Wykłady rozpocznie się d. 7 stycznia 1920 r. i trwać będą trzy tygodnie, do dnia 1 kwietnia tegoż roku. Wykłady, ćwiczenia i obowiązkowa praca w bibliotece umować będą słuchaczom około 8 godzin dziennie.

Kandydaci winni posiadać 6-10 klasowe wykształcenie i pewną praktykę w zakresie samorządu; wiek od 21 lat do 40.

Kursy urzędnika na swój koszt Min. Sp. Wew. jedynie za przystąpienie do egzaminów każdy uczestnik kursów winien wnieść 50 mk.

Ministerstwo przedewszystkiem będzie przyjmowało takich kandydatów, zarówno z prowincji jak i z Warszawy, którzy się wykażą uprzednią pracą na polu samorządu, oraz będą posłuchali polecenia odpowiednich związków komunalnych (Sejmików lub Wydziałów Powiatowych, Miejskich lub Magistratów).

Pożądanem jest, aby zawierano z kandydatami umowy, iż, po ukończeniu kursów, powró-

cą do swych miejscowości i pracować tam będą; warunkiem tego jest szczególnie do zalecenia w tych wypadkach, gdy kandydat otrzyma stypendium lub płatny urlop od związku komunalnego (plus minus 2000 mk.), przy zawarciu wyżej wspomnianej umowy.

Kandydaci zgłaszać się winni osobiście lub piśmiennie do Sekcji Samorządowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Nowy Świat 69, III piętro, pokój № 72.

— Wiec nauczycielstwa szkół powszechnych.

Dziś, o godz. 5-ej po południu, w sali posiedzeń Rady Miejskiej, Średnia 14, odbędzie się wiec nauczycielstwa etatowego i nieetatowego wszystkich szkół powszechnych w Łodzi.

Ponieważ na wiecu będą złożone sprawozdania z działalności nauczycieli-radnych w Radzie Miejskiej, oraz powzięte zostaną rezolucje pierwszorzędnej doniosłości, wzywa się przeto ogół nauczycielstwa do bezwarunkowego przybycia.

— Na polski Czerwony Krzyż.

Do kasy polskiego Tow. Czerwonego Krzyża, Oddziału miejscowego w Łodzi wpłynęły następujące ofiary: Za kwitem № 241 i 245 od robotników i pracowników firmy „Hirsberg i Wilczyński” mk. 356 fen. 50; za kwitem № 242 i od urzędników państwowych zakładów telefonicznych mk. 692 fen. 10.

— O lokal dla Województwa łódzkiego.

a) Onegdaj odbyła się w Magistracie narada w sprawie lokalu dla Województwa łódzkiego.

Posiedzenie zagałł prezydent Rzewski, akceptując powagę sprawy, gdyż Województwo łódzkie musi posiadać swą siedzibę w naszym mieście, zaś konkuruje z nami w tym względzie Piotrków, który posiada nadmiar lokali po byłych władzach rosyjskich. Społeczeństwo w wynalezieniu odpowiednich lokali winno okazać we własnym interesie jak najsilniejszą pomoc. W dyskusji zabierali głos pp. Frydrych, Doering, i inż. Bajer.

Okazało się, iż rugowanie lokatorów z mieszkań prywatnych nie da się przeprowadzić, gdyż wywołałoby kolosalny sprzeciw przy dzisiejszej nędzy mieszkaniowej. Nie pozostaje nic innego, jak zajęcie na potrzeby województwa stojących pustkami pałacy, willi ewentualnie hoteli. Wybrano komisję kwaterekowa złożoną

z pp. Bajera, Frydrycha, Goldberga i Sochańskiego. Komisja obejrzy odnośne lokale i przedstawi władzy górne wnioski.

— Pp. Trajstman i Szwarcman.

W skład łódzkiego komitetu daru narodowego dla Naczelnika Państwa weszli między innymi nadrabini łódzki Trajstman, oraz sekretarz zarządu gminy żydowskiej p. J. Szwarcman. Dziwimy się p. z komitetu, że chcą pracować z p. Trajstmanem, który był jednym z najzagorzalszych zwolenników okupantów i nieraz dawał tego dowody.

Co do p. Szwarcmana mamy tylko to mu do zarzucenia, iż mylnie, przynajmniej, jak utrzymuje p. Biłyk, poinformował prasę żydowską w czasie pamiętnych rozruchów, że kpt. Biłyk oświadczył jakoby o umyślnym postawieniu żyda na czele patrolu, w celu „pewności wykonania rozkazów”.

Wyrażamy zdziwienie jedynie, że p. kpt. Biłyk za takie tendencyjne przekręcenie słów swoich nie pociągnął do odpowiedzialności ani p. Szwarcmana, ani żargonówki... Związka, że jak tego mamy dowody u siebie, władze nasze skwapliwie nie opuszczają żadnego sposobu, aby wytaczać procesy prasie narodowej...

— Polskie automobile.

Jedno z pism miejscowych podało wiadomość, że magistrat kupuje automobile ciężarowe krajowego wyrobu. Jest to wielka zasługa magistratu, że odkrył u nas w kraju pierwszą polską fabrykę, o której utworzenie od roku stara się grono przemysłowców poznańskich; poznańskich inżynierów zawiadomiliśmy telegraficznie o ich okropnym zawoździe.

— ChOROBY zakaźne i śmiertelność w Łodzi.

W ciągu tygodnia od dn. 23 listopada do dn. 29 listopada 1919 r.:

Na dur (tyfus) plamisty zachorowań 11, (zgonów 2); na dur (tyfus) brzusznym zachorowań 17 (zgonów 1); na błonicę (szkarlatynę) zachorowań 18 (zgonów 5); na różę zachorowań 2; na gruźlicę zmarło osób 23.

— Znalezienie kwitów.

a) Franciszek Badowski, zamieszkały przy ul. Miodowej № 13, znalazł portfel, w którym znajdowało się 5 kwitów na sumę 33,000 mk., trzy listy handlowe i trzy fotografie. Przesłano je do komendy policji.

KRONIKA TYGODNIOWA.

Wzrost, obfitujący w zdarzenia. Sprawa wschodniej Łatopolski. Polska nie zrzeknie się swych praw. Przesilenie gabinetowe. Na szerokim świecie. Skutki wojny. Ogólny zastój. Sposoby zaradzenia ziemi. Co będzie? Łódź nie pozostaje w tyle. Mój sąsiad i jego obawy. Nowe zmartwienie. Nie będzie końca świata. Skutki dobrego serca.

Ubiegły tydzień na horyzoncie europejskim obfitował w szereg zdarzeń wielkiego znaczenia. Był to zaiste tydzień bogaty w wypadki.

Dla nas na pierwszy plan wysuwają się dwa zagadnienia, które posiadają żywotną wagę dla Polski.

Pierwsze to sprawa Galicji Wschodniej, co do której opinia od dłuższego czasu jest w stałym napięciu czujności.

Wiele pisaliśmy już o tym zagadnieniu i o projekcie 25 letniego prowizorium, zaakceptowanym przez Radę Najwyższą. Streścimy więc tylko się w tych słowach, że tego rodzaju rozwiązanie problemu ziemi Czerwienińskiej jest w najwyższym stopniu krzywdzące dla Polski i uznaje się, że ona nigdy nie będzie w możności.

Galicja Wschodnia dla nas, to więcej daleko, niż sprawa terytorjum. To kwestja honoru polski, to zagadnienie, zatrącające o naszą tradycję, o dzieje naszej kultury, to sprawa, gdzie się wchodzi najświętsze prawo obrony dziecięcej, która tylokrotnie złożyła dowody bohaterstwa i przywiązania do swej matczynej.

Dlatego też stanowisko Rady pięciu boleśnie dotknęło całe społeczeństwo polskie, a zarazem wywołało żywy i gorący protest przeciwko tego rodzaju traktowaniu naszych zadań. I wnet szerszym echem rozległy się po całym kraju wezwania, aby Polska twardo i stanowczo broń-

swego prawa. Przemówił Lwów. Stary gród czerwieński głosem pełnym godności, lecz zarazem stanowczo podkreślił swe polskie stanowisko i wezwał rząd do bezwzględnej odrzucenia wszelkiego traktatu, któryby krzywdził w podobny sposób Wschodnią Małopolskę i dawał zarazem pochoch do zwiększonej irredenty rusińskiej.

Głos to ważki i znamienity. Odezwało się wszak serce ziemi czerwieńskiej, jej stolica bohaterka, co rok temu złożyła czynem dowód swej polskości i krwią przypieczętowała istotną swą wolę łączności z Polską, skąd od wieków promieniowała kultura na te zahartowane w bojach ciągłych południowe kresy Rzeczypospolitej.

Polska jednak na razie nie mogła głosem zwartym i silnym przyłączyć się do protestu tej dzielnicy. Przeżywa ona obecnie stan przesilenia, którego dłuższe trwanie może wiele zaszkodzić naszej sprawie.

Jesteśmy obecnie bez rządu. W Warszawie od miesięcy trwały usiłowania stworzenia większości sejmowej. Usiłowania te były bez skutku i stały się przyczyną ustąpienia gabinetu ministrów. Poprzedni rząd nie stał na wysokości swego zadania, to prawda. Lecz od tygodnia nawet i tego rządu niema. Od tygodnia Sejm jest terenem rokowań i pertraktacji w celu stworzenia nowego, lecz jak dotychczas, bezskutecznie.

W każdym razie tego rodzaju sytuacja oślabia Polskę wewnętrzną i zewnętrzną. Czas więc już wielki, aby stronnictwa sejmowe doszły nareszcie do porozumienia i pozwoliły Paderewskiemu dokonać dzieła, którego się podjął. Tego wymaga dobro kraju.

Oby postowie nasi chcieli zrozumieć tę wielką maksymę rzymską: „Salus reipublicae suprema lex esto”.

Co prawda, cały świat przeżywa obecnie przesilenie ciężkie i zaprawde przełomowe. We

Włoszech, w Niemczech, w Rumunji, na Węgrzech, w Czechach, w Serbji, a nawet w Stanach Zjednoczonych trwają przesilenia ekonomiczne i gabinetowe, które, aczkolwiek mają różne powody lokalne, są zarazem wynikiem jednej, ogólnej i wielkiej przyczyny i powojennego zastoju.

Kłeska wojny światowej musiała się odbić na życiu wewnętrznym wszystkich narodów, musiała zatrzeć posadami wszystkich państw. Był to kataklizm dziejowy, który też pozostawił po sobie zbyt wielkie i straszne spustoszenia, aby życie odrazu mogło przejść nad nim do porządku dziennego...

Główni panowie dyplomaci europejscy, za siadłszy w wygodnych fotelach, przy zielonych stolikach przygotowali wybuch wojny światowej, nie przypuszczali zapewne, że grają rolę dziecka, które nieświadomie igra ze strasznym pożarem...

Obecnie ludzkość walczy ze skutkami wojny, której ślady długo jeszcze będą drążyły społeczeństwo świata.

Łódź nie pozostaje w tyle za Europą i ma również swe przesilenia najrozmaitsze. Niedawno mieliśmy nawet coś w rodzaju przesilenia gabinetowego w naszym „Sejmie suwerennym”, w Radzie Miejskiej, które wyraziło się w ustąpieniu wice-prezydenta Fatersona.

P. Faterson w motywach swej rezygnacji zaznaczył, iż nie może brać na siebie dłużej odpowiedzialności za gospodarkę dotychczasową. Oddawna występaliśmy przeciwko obecnej Radzie Miejskiej. Zczyniliśmy to nie z jakichś pobudek partyjnych, gdyż nie jesteśmy związani z żadnym stronnictwem, a jedynym hasłem naszego programu i jedyną pobudką naszej działalności było zawsze dobro Ojczyzny oraz obrona spraw ogółu polskiego.

Zajęliśmy jednak stanowisko, że właśnie partyjne ujmowanie spraw gospodarki miejskiej, która nie powinna mieć nic wspólnego z

We wtorek, dnia 9 grudnia r. b., jako w ósmą bolesną rocznicę śmierci ukocha-
nej żony i matki

† p.

Z Wnukowskich

Józefy Kubusze wskiej

odprawiona zostanie msza św. o godz. 9 rano w kościele Najświętszego Serca Jezusowego
w Radogoszczu, na którą to zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych

3163

Rodzina.

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci

† p.

Józefa Hartmana

szeręgowca II komp batal. harc. wychowawca 8 kl. Wyższej Szkoły Realnej Kup. Łódzkiego,
odbędzie się nabożeństwo żałobne w kościele św. Krzyża w dniu 9 grudnia o godz. 10 rano, na
które zaprasza druhów, kolegów, przyjaciół i znajomych zmarłego

3148 1

Matka z Rodziną.

— Wypadek w fabryce.

a) Pracujący przy maszynie, zwanej pel-
cowką, w fabryce Braci Winter i S-ka przy
szosie Aleksandrowskiej № 6, robotnik 40-letni
Anurzej Bojanowski uległ zdruzgotaniu prawej
ręki, pochwyconej przez wałek druciane maszy-
ny. Poszwankowanego odesłano do szpitala
przy ul. Drewnowskiej 75, po udzieleniu doraź-
nej pomocy przez lekarza pogotowia.

— Wykrycie nadużyć.

a) W taniej kuchni nr. 52 przy ul. Wacława
nr. 4 wykryto nadużycia przy wydawaniu pro-
duktów. Sprawę skierowano na drogę sądową.

— Z kroniki sądowej.

W dniu 3 grudnia Sąd Pokoju 3-go Okręgu
m. Łodzi pod przewodnictwem sędziego Sul-
kowskiego rozpatrywał sprawę Szmula Lewiń-
skiego, oskarżonego o wręczenie łapówki mon-
trowi Elektrowni. Sąd po naradzie wydał wy-
rok, skazujący niesumiennego abonenta na 1,000

mk. grzywny oraz 100 mk. opłat sądowych lub
6 miesięcy aresztu. Oskarżenie popierał radca
prawny Elektrowni, mec. S. Jurkowski.

— Bibliografia.

Do redakcji nadesłano następujące książki:
1) Miasta ogrodowe, napisał inż. Ignacy Dreksler,
2) Zarys sieci kolejowej, napisał inż. Ignacy Dreksler,
3) Malarstwo i rysunek przez Maxa Klingera.

Teatr i sztuka.

— Teatr Polski (Dzielna 18).

Ostatnio dwa występy Janiny Szyliżanki.

W dniu dzisiejszym w „Konstytucji”, ciekawej
sztuce B. Gorczyńskiego, rozwinięty swój bogaty talent,
swoją szerszość i prostotę głęboką, artystka Janina
Szyliżanka, która swą doskonałą, interpretacją za-
chwyca, porywa i wzrusza.

Jutro, t. j. w poniedziałek Teatr gra cieszącą się
nadzwyczajnym powodzeniem sztukę J. A. Hertza
„Bez tarczy” z p. Janiną Szyliżanką w roli Zofii Brze-
zińskiej, której talent stoi u zenitu. Są to ostatnie
dwa występy znakomitej artystki. — Popołudniowe wi-

polityką, lecz stać na straży dobra ogólnego,
musi wyrzucić fatalny wpływ na bieg życia
miasta, lub też spowodować ostatecznie w łonie
samej Rady miejskiej rozłam, jaki zdarzył się
np. ostatnio w Pabianicach.

Tam również ster władzy w łonie Rady
Miejskiej ujęli socjaliści i cała gospodarka pro-
wadzona była pod hasłami czerwonego progra-
mu. We wszystkich decyzjach, we wszelkich
postanowieniach stale krzywdzono inne ugrupo-
wania, największe kredyty przyznając sobie lub
też zaprzyjaźnionym sjonistom.

Podaliśmy naprzykład ciekawą tabelkę kre-
dytów na oświatę, gdzie p. p. radni socjaliści
przyznali sobie 2500 mk. subsydjum, sjonistom
1000 mk., a zaś chrześcijańskim robotnikom
250 mk...

Takie tendencyjne i skrajnie partyjne rządy
doprowadziły ostatecznie do tego, iż wszystkie
polskie ugrupowania, Narodowy Związek Rob.,
Chrześcijańska Demokracja i Konfederacja zrze-
szeń wystąpiły zupełnie z Rady miejskiej, skła-
dając wspólną rezolucję i odezwę do robotni-
ków.

Oto są więc skutki rządów partyjniczych,
przeciwko czemu też zawsze występowaaliśmy i
występować będziemy.

Obok wielu strapieni bieżących i zarazem
chronicznych w postaci drożyzny, braku węgla
i t. p., poczciwi łodzianie mieli ostatnio nowe
zmartwienie.

Zmartwieniem tym były ponure przepo-
wiednie, wygłoszone przez p. Portę, amerykań-
skiego astronoma i snąc człowieka obdarzonego
jakąś nielitościwą teściową, gdyż strasznie czar-
no patrzącego się w przyszłość.

P. Porta oświadczył urbi et orbi, że nieod-
wołalnie 17 grudnia ziemia przestanie egzysto-
wać, życie wygaśnie, a ludzkość wymrze...

Mimo usilne i gorące prosby, aby choć
kilka jeszcze miesięcy darował, aby pozwolił
przynajmniej ludzkości porobić testamenty i po-

zegnać się wzajemnie, nielitościwy p. Porta trwał
w swym uporze i ustąpić nie chciał.

W związku z tą przepowiednią i ja miałem
pewne zdalenie, w którym wystąpiłem w roli
anioła pocieszyciela, chociaż później gorzko
miałem żałować porywu mego samarytańskiego
i tklivego serca...

Zauważyłem, mianowicie, iż mój zacny i
szanowny sąsiad, pan Kalasanty Brzuszkiewicz,
w ostatnich czasach dziwnie czegoś zmierzniał i
przybrał wygląd zgoła melancholijny.

Ponieważ godny mój sąsiad znany był mi
zawsze, jako jednostka wysoce życiowo pogodna
a trzeźwa, umiejąca doskonale płynąć po wzbu-
rzonich fluktach powojennej sytuacji, a przytem
obdarzona wielce praktycznym zmysłem właściciela
dwóch jadalni, całkiem niezłe prosperu-
jących, przeto serdecznie zaniepokoiłem się tą
zagadkową zmianą.

Nie omieszkałem też przy pierwszym spot-
kaniu zagadnąć go o przyczynę tego.

Pan Kalasanty westchnął, a różowa i pełna
twarz jego przybrała tragiczny wyraz skazanego
na co najmniej dwadzieścia lat rozstrzelania.

— Sanitas womitatum, — marność nad mar-
nościami... — wyrzekł sentencjonalnie. Z prochu —
powstał i w dynamit się obróci... Ot, cóż życie
ludzkie — dziś żyjesz człeku, a jutro cię niema...

Czy pan dobrodzieju nie słyszał o tem, że
21 grudnia (tu pan Brzuszkiewicz podniósł oba-
ły wzrok w górę, jakby z wyrzutem skiero-
rowanym w stronę nieba za jego nielitościwe wy-
roki), że 21 grudnia będzie koniec świata?

Pan Brzuszkiewicz w tym miejscu znów west-
chnął głucho.

— Taki Prometeusz wyleci z tych gastral-
nych przestrzeni i machnie swym ogonem, a cóż
jest nasza ziemia, pyłek i nie więcej... Ot, głupi
koniec. Wszyscy zginiemy i tyle.

Te ostatnie słowa wypowiedziane były z ul-
gą wyraźną determinacją. Brzmiało w nich „raz
kobie śmierci”

Dnia... jako w pierwszą bo-
lesną... naszego Ukochanego

Władysława,

Smałczyńskiego

odprawione zostanie nabożeństwo w kościele
św. Józefa o godzinie 9 i pół rano, o którym
zawiadamia

3071 1

RÓDZINA.

dowiska po czas dwóch dni świątecznych przypomina
publiczności dwa największe powodzeniem cieszące
się utwory: w niedzielę okaże się arcydzielo satyry
nowoczesnej B. Schwa „Major Barbara”, w poniedziałek
„Podróż po Warszawie”, uciśzny wodewil Szobera.
Obie te sztuki będą grane po cenach popularnych —
Początek o godz. 3-ej po poł.

Komunikaty.

Baczność, Legioniści!

W niedzielę, dnia 7 grudnia r. b., o godz. 5-ej
po południu w lokalu N. Z. R. przy ul. Piotrkowskiej
№ 91 Zbiórka byłych Legionistów Bryg. J. Piłsudskie-
go, pełniących służbę od 1914—1918 r. do kwietnia
a obecnie zwolnionych z wojska w celu powzięcia
uchwały ogólnej.

Legioniści! uprasza się o liczne i punktualne
przybycie.

1532n1

B. Legioniści.

Miłośnicy sceny.

W Domu Ludowym, Przejazd 34 Grono Miłoś-
ków sceny Polskiej w niedzielę, dnia 7 b. m., o godz.
7 wiecz. odegra sztukę p. t. „Honor”, dramat nastro-
jowy p. Sudermana w 4 aktach.

Bilety w niewielkiej ilości można nabyć w dzie-
przedstawienia w kasie teatru od g. 9 rano. 1536-

Na Gwiazdkę

Wykwintne papeterje, obrazy, gry i zabawy polec
Polski Skład Materiałów Piśmiennych,

B. JANKOWSKI, Piotrkowska 132

Przyjmuje się roboty drukarskie, ceny najniższe

Postanowiłem kojącym balsamem ulgi wpy-
nać na mego sąsiada. Z całą skrupulatnością
obaliłem jego obawy. Wzroczylem całą arty-
cję mej wiedzy kosmograficznej i matematycznej
przesłanek, że ów koniec świata jest fikcją, wy-
mystem hombugiem polującego na sensację i
kiesioł uczonego pe-ymisty.

Dowiodłem mu niezbicie, kategorycznie,
ziemia jeszcze długie wieki krążyć będzie
swej orbicie bez przeszkód i trwogi i t. d.

Pan Brzuszkiewicz w czasie całej owej dy-
sertacji wpatrywał się we mnie wzrokiem coraz
więcej wypogadzałym się i pogodnym. Wres-
cie rzucił się na mnie i zaczął ścisnąć — czy
prawda, wszystko, co pan mówi? czy to
prawda? — pytał gorączkowo, zadyszany.

— Zareczam panu. Możesz pan spokojnie
spać — odrzekłem z powagą profesora uniwe-
rsytetu lub też co najmniej właściciela fabryki szale

Pan Brzuszkiewicz uderzył się z determinacją
pięścią w głowę.

— A, to oświł ze mnie! Więc poco ja ka-
załem obniżyć ceny obiadów u siebie?...

Wykrzyknąwszy te zagadkowe słowa, pędem
pobiegł na górę, zapomniawszy mi podziękować
za uspokojenie, co mnie nawet nieco dotknęło.

Nazajutrz dowiedziałem się od stróżki, że
Brzuszkiewicz w obydwóch swoich jadalniach
podniósł ceny o sto procent.

Wczoraj dobiegły mnie hiobowe wieści,
stali goście jadalni p. Brzuszkiewicza urządzi-
li wiec protestujący, na którym jednogłośnie
chwalono mnie obić porządnie, jako przyczynę
bezośrednią złego.

Dziś wyjeżdżam w objazd z odczytem p.
„O przerażającym końcu świata, który wisi nad
ludzką”

Może w ten sposób zrehabilituje się
oczach bywalców jadalni p. Brzuszkiewicza
ocaję swe kości.

Y. Y.

ODEON = Tytuł jeszcze dziś i jutro! = ODEON

Po raz pierwszy w Łodzi

Po raz pierwszy w Łodzi

Udziałec Publiczności — Król ekranu

Gunnar Tolnaes

PAN OPARYSZEK

w wytwornej 3-aktowej sensacyjnej komedji

przez uroczą Szwedynkę Kino-diva KLARA VIETH

w przewybornej 3-aktowej farsie duńskiej

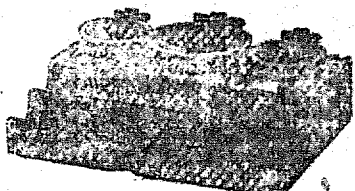
URWIS HRABIANKA

Początek przedstawień codziennie o godz. 4 min. 30.

3165-1

MASZYNY DO PISANIA.

Aparaty do odbijania kopii syst.: Greif, Edob, Opalograph, Schapirograph. Arkusze hektograficzne i atrament do takowych. Farby, papier woskowy i szybkochnący do rotografów wszelkich typów. Biurka amerykańskie i szteklki. Dzienniki korespondencyjne papierów wchodzących i wychodzących. Kwintarysze wszelkiego rodzaju i materiały piśmienne w każdej ilości przy natychmiastowej dostawie poleca

HURTOWNY SKŁAD PAPIERU I DRUKARNIA A. I. OSTROWSKI, Łódź,
Telefon 304. Piotrkowska 55.
Sprzedaż hurtowa i detaliczna. 5144

Bestawa do biur rządowych i prywatnych. Wszelkie roboty drukarskie wykonywane szybko i skrupulatnie.

NA GWIAZDKĘ!

Wielki wybór Papeterji, ozdób choinkowych, albumów, piśmiennych oraz różnej galanterji poleca

Skład papieru A. U. LUKSENBERG, Łódź,
Piotrkowska 31.

Ceny przystępne. 5145-1 Ceny przystępne.

Ważno dla pań!

Taniej niż wszędzie na Gwiazdkę są do nabycia **RESZTKI**

Białych towarów i Madapczamu . od Mk. 2.50
Flanels, Półcienka i Burówka " " 12.50
Korsetki i Wafienka deseniowa " " 20.50
Sakno, Kerty, Bostony i Szewloty " " 40.60

Ważne dla handlujących, kooperatyw i Spółek rolniczych.

M. BRYL, Piotrkowska № 58,
w podwórzu, 5-cie wejście, PARTER.

5109 1

Drukarnia i Introligatornia TARKOWSKIEGO

(dawniej W. Wścieklica) 5034n2

w Łodzi, ul. Cegielińska nr. 55,

wykonuje wszelkie roboty w zakresie drukarstwa wchodzące, jako: plowe, akcydensowe, tabelaryczne, sprawozdania, książki, karty dla fabryk, banków, tow. wzaj. kredytu, przedsiębiorstw i biur rządowych. Zarządzający Stefan Wykiel.

Skład obrazów

— 1 —

materiałów piśmiennych

H. T. Kunert i S-ka

Zawadzka 1.

Poleca na

Gwiazdkę

Wielki wybór ozdób choinkowych i gier.

Piórniki skórzane etc.
Kajety
Przybory do kreślenia
Farby szkolne i artystyczne

Plastelina
Papeterie
Garnitur na biurko
Notesy ozdobne
Albumy do kart, fotografii i poezji
Karty do gry
Pocztówki
Orazo artystyczne
Reprodukcie
Medalony
Grawiury
Ramki wszelkiego rodzaju

Opisano obrazów.

5124-5

SWIERZBĘ leczy SKABIODERMA MOTOR.

Potrzebna natycie miast samodzielnie rutynowana korespondentka

w języku polskim, pisząca biegle na maszynie. Warunki dobre. Oferty w administracji niniejszego pisma pod „Samozwrotna”.

3145-2

CENY NISZKIE towarów

Angielskich Włoskich na wyczu poszwy surówka barchan
Francuskich Szwajcarskich madapolam płótno szerting zelt

OGUWIE, SWITRY, KOSMETYKA, ZADANKI i piśmienne przybory

POLECA

H. L. BRAUNER i S-ka
Łódź, Piotrkowska 33. 5149-1

Szkoła tańców

Henryka Henrykowskiego

Wschodnia № 57.

Rozpoczyna się w tych dniach nowy kurs tańców. Bez względu na zdolność wyuczam w ciągu 1 miedzi w najnowszym i najciekawszym tańcu FOKSTROT. Za isy odbywa się codziennie od 6 do 10 wieci w mojej kancelarji przy szkole, Wschodnia № 57.

5155-1

Nowy środek na porost włosów.

Na mocy udzielonego mi pozwolenia przez Warszawski Urząd Lekarski z dnia 10-go września 1909 r. za Nr. 5511 na rozpowszechnienie mojego wynalazku na porost włosów oraz swobodnego ogłaszania, wydanego mi przez tenże Urząd Lekarski z dn. 15-go września 1910 r., mam zaszczyt polecić mój wynalazek na porost włosów i przeciw wypadaniu i łupieżowi z bardzo dobrym rezultatem. Listy dziękczynne, posiadające referencje, dające rękojmię o skuteczności wynalazku posiadam. Sposobu użycia udzielam osobicie.

Marja Świątkowska.

Łódź, Średnia Nr. 53, m. 8.

5145n3

SKŁAD MASZYN

SALON PERLA
Łódź, Piotrkowska № 69.

poleca wielki wybór maszyn do szycia wszelkich systemów: maszyny krawieckie, szewskie, bielźniarki, mereżkowe, dziergarki, dziurkowe, jak również do wszelkich gałęzi przemysłu fabrycznego. Specjalność: własna fabryka ja maszyn szewskich i maszyn do zawijania nici na szpulki drewniane i papierowe (krzyżowe)

Wszystkie roboty naprawy w Łodzi pod kierunkiem mechaników-specjalistów.

Antoni Kociołkowski,

z żoną swej siostry z Gierychów Kozłowski, lat 42, zamieszkałej przed wojną w Łodzi. Komu wiadome jest miejsce jej pobytu, proszę zgłosić: Cichońnek, A. KOCIOŁKOWSKI, Hotel „Korona”.

5149-1

Instytucja społeczna poszukuje

lokalu na ul. D.

składająca się z 2-3 pokoi podziemnych z urządzeniem, na 3 miesiące. Oferty do redakcji pod listem PKPD.

1157-1

Ból głowy

uszy
szybko
radykałnie

nerwomigren

Motor

Gabinet Röntgenowski

pod
urunkiem
D-ra HENRYKA GOLDBERGA
Poznań „Unitas” Pasta 19. — Prześwietlenia, zdję-
cia, leżenie.
godziny przyjęć: 10—12 i 4—6 wiecz. 2817-n6-4

Garnitury zagraniczne nadeszły.

Męskie garnitury

z dobrego materiału
na lepsze wykończenie

mk. 400.— 550.— 650.—

Garnitury dla chłopców

od 15 do 20 lat
granatowe, czarne
lub w desenie mk. 450 i 500

5089 1

SZMECHEL I ROZNER
Łódź, Piotrkowska 100.

Kupię lokomobile

w dobrym stanie o sile od 20 do 30 koni.

Tamże są do **Maszyny** z wszelkimi przy-
sprzedań: rzadami, w zakresie
blacharstwa wchodzące, a także przyrządy dla gazowni
fabrycznej, oraz **dwie prasy hydrauliczne** z wszel-
kimi przyrządami; wszystko w dobrym stanie. Pośrednic-
two wykluczone. 3140—1

Rodna 12.

Właściciel Oskar Janke.

LECZNICA LEKARZY SPECJALISTÓW Piotrkowska Nr. 17, drugie podwórce.

9—10	choroby chirurgiczne uszu, gardła i nosa	codziennie	dr. Goldberg
9—10	choroby oczu	"	dr. Garliński
10—11	choroby wewnętrzne	"	dr. Magdziński
11—12	chor. skórne i wener.	"	dr. Dutkiewicz
11—12	choroby kobiece	"	dr. Ługowski
12—1	chor. wewnętrzne i dzie- cinne (płuc i serca)	"	dr. Osiecki
12—1	chor. chirurg. i kobiece	"	dr. Artyfikiewicz
1—2	chor. skórne i wener.	"	dr. Skusiewicz
2—3	choroby nerwowe	pon., środa i piątek	dr. Mittelstaedt
2—3	choroby oczu	codziennie	dr. Michalski
3—4	chor. wewnętrzne i dzieci	codziennie prócz śro- dy i soboty	dr. Jekiel

UWAGI: 1) Lecznica otwarta codziennie prócz świąt.
2) Porada 5 mk. Operacje i opatrunki wszel-
kiego rodzaju — od umowy. 2506 C

DRZEWO

budowlane, stolarskie i opa-
lowe, mechanicznie rozdra-
biane sprzedaje hurtowo i de-
talicznie Przemysł Drzewny
„PIŁA” Pańska 90.
2958n8

Szkoła Tańców

Dyplomowanego nauczyciela
S. Zalcmana
Łódź, Ceglana 54,

rozpo-
czynają **NOWE KURSY** I. dla początku-
jących. II. Kurs
dopełniający. III. Mazur.

Zapisy i informacje codziennie od godz. 8 — 10 wiecz. Dla
początku młodzieży połowa ceny.

UWAGA: Na żądanie udzielam nauki w do-
mach prywatnych i pensjonatach.

BALONY

do wod. sędowej KUPUJE
i płacę nadzwyczajne ceny.
Cukiernia Z. Gomulińskiego,
Przejazd 1. 3117 1

300 mk. nagrody

ofiaruje ten, kto sprowadzi
lub wskaże gdzie znajduje się
pies szpic, czarny, biały, łapki,
ogon i pod szyją. Al. 1 Maja
(Pasaż Szulca) L. 5 m. 5. Sprze-
dawca i kupujący będą sądow-
nie ściągani. 3119 2

Do wynajęcia

ZARAZ
LOKAL skład-
ający się
z dwóch pokoi i kuchni,
z elektrycznością, na biuro i
piętro. Oferty pod „Lokal”. r 1

Potrzebni

chłopcy

od lat 15

DO ROZNO SZENIA GAZET
Zgłaszać się do „Rozwoju”

Dr. Feliks Skusiewicz

ul. Andrzeja Nr. 11.

Choroby skórne i weneryczne.
Godziny przyjęć: od 9—11 i od
5—7 i pół p.p. Pami 11—12 rano
19:0

Dr. H. Sadkowski

choroby wewnętrzne
(specjalnie żołądka i kiszki)
Łódź, ul. Piotrkowska Nr. 120.
Telefon Nr. 122.
Od 9—11 rano i od 5 do 7 po poł.
156—1

Motory

10 P. S. 220 Volt, 6%, P. S. 220
Volt na prąd zgiński i pabja-
nicki do sprzedania.
Oferty sub A. B. 220 w admni-
stracji pisma. 3130-1

O. FIEDLER

PABJANICE,
wyrabia i poleca
pasy i poprzęgi parafianne
oraz 2940nc6
szpagat papierowy.

NA WYPŁATĘ

towary damskie, męskie, dziecin-
ne, obrusy i kapy oraz duży wybór
materiałów angielskich na damskie

PALTA

Ch. Markiewicz S-ka
Piotrkowska 37. w podwórzu.
5045-nwc-12

DO SPRZEDANIA

1 motor naftowy 3 HP. firmy H. Wegner, Łódź. — 20 stóp tran-
smisji z szajbami — 4 przekładnie z szajbami — 1 heblarka
(Abriehthobe maschine) 500 mm szerokość — 1 wiertarka pozioma
z suportem (Langlochbohrmaschine) — 1 piła tarczowa (Kreissäge)
3128 2 i frezerka (Fräsmaschine).

Warsztaty elektrotechniczne i Biuro Instalacyjne
A. MEISTER S-ka, Piotrkowska 150

Zawiadomienie.

Dnia 30-go listopada objąłem powrotnie kierownictwo
restauracji

„POLONIA-PALACE”

Zielna № 36

i nadal wydawać będę znane ze swej obfitości i dobroci
OBIADY, oraz w czwartki, soboty i niedziele

Tradycyjne FLAKI Z PULPETAMI.

Z poważaniem

J. Jackowski.

5075—1

TEATR WIELKI, ul. Konstytucyjna № 16.

W niedzielę, dnia 7 grudnia Zrzeszenie Artystów Sca Polakich
w Warszawie odegra sztukę w 5 aktach Gabr. Zapolskiej

„Moralność pani Dulskiej”

W roli tytułowej Wanda Miodzińska, art. scen. zagr. i warsz.
Reżyserja G. Zapolskiej. Początek o g. 8 wiecz. Sala ogrzana.
Bilety do nabycia w cukierni W-go Gostomskiego, Piotrkowska 70.
W dzień przedstawienia w kasie teatru. 3107—1

ANONS: 8 grudnia przedstawienie tej samej sztuki w Pabjanicach.

KRAWIEC MĘSKI Po wieloletniej praktyce i uzyskaniu
kwalifikacji, wchodzących w zakres kra-
wiewstwa męskiego, długoletni współpracownik firmy W-go Ch.
Wutke, otworzył własną

Pracownię krawiecką

przy ul. Nawrot 35.

poleca się łaskawej Klijenteli. Z poważaniem Pr. CHOJNACKI
Wykonanie solidnie 2978—5 Ceny przystępne

WYROBY TYTONIOWE

SPRZEDAŻ HURTOWA I DETALICZNA.

MATEUSZ GUMULAK

Przejazd 40. — Łódź. — Przejazd 40.

POLECA:

Wybór wyrobów tytoniowych, cygar różnych
gatunków, papierosów i gilsz pierwszorzędnych
fabryk.

Ceny umiarkowane. Ceny umiarkowane.

5050—1

Panowie technicy ubezpieczeniowi

proszeni są o złożenie ofert z wymienieniem wymagań
na dożnanie nowego szacunku budowy jednego z wy-
przedsiębiorstw fabrycznych pod Łodzią.

Oferty składać należy pod lit. D24 w Redakcji „Rozwoju”. 3108-1

Kursy Buchalteryjne

Henryka Lubńskiego.

2969 n3

WYKŁADANE SĄ PRZEDMIOTY:

buchalteria, korespondencja, rachunki handlowe, stenografia,
pisanie na maszynie „Renington”, „Mercedes”,
„Ortel” i inne oraz poprowadzenie charakteru pisma
Ukończenie kursów upoważnia do objęcia posady biurowej.
Zapisy przyjmuje kancelaria Kursów Piotrkowska 75.

Przewodniczący Kwateronowy
WEKSLER, Piotrkowska 32
 nie wszelkie polecenia dla wojska z własnego i powierzono-
 materiału; posiada na składzie kożuszki i bekieszki na
 Gony przystępne. 3152 2

Na święta

Chusteczki od 95 fen.	1/2 Metra na ściorki od 7.90
Szaliki " 3.90	peł Metra Madapolamu " 7.90
Podwiązki	peł Metra pościelowego, na wyspy " 11.90
Pończochy karpatki	peł Metra prześcieradł. 18.90
trawaty	peł szt. Polsk. płótn. od 248
kołnierzyki płóc.	peł szt. Madapolamu " 268
Szaliki " 8.75	peł szt. Silesia " 390
Ręczniki " 16.75	peł szt. Bułgarsk. Prima " 450
Chustki " 19.—	Koszule męsk. Switry " 48
Trykoty " 29.—	Chustki ")
Majtki " 33	
Kalesony	
Koszule	
Obrusy	

rownież towary najlepszego gatunku po cenie najtańszej poleca się w wysprzedaży w Magazynie Męskowskim — Piotrkowska № 44. 3168 1

okopane

"Pension Hotel Warszawski" odnowiony, komfort, elektryka, ze względów higienicznych należy zabierać bieliznę, ręczniki, ewent. pościel. Pensjonat cały rok. Wanda Heroldowa.

tor naftowy

30 P. S. pozostawiany celem nabycia lub wynajęcia. Łask. propozycja z podaniem ceny, oraz zużycia nafty w Admin. nin. pisma pod "Motor naftowy". 3071 w2

"MARGOT"

64. Piotrkowska 64. poleca jako podarunki

NA GWIAZDKE

SWEATRY w 20 ładnych kolorach	od Mk. 160.—
Suknia jedw. włód.	590.—
Bluzki	140.—
" etam.	55.—
" bat.	40.—
" flanel.	58.—
Bluzki ciepłe	90.—
Majki alpag. i ciepłe jedw.	55.—
" " " "	80.—
Szaliki flanel.	150.—
Koszule damsk. szwaje.	45.—
Staniozki haft.	22.—
Pończochy w wielk. wyb.	12.—
FANTUSZKI bardzo ładne	20.—
FANTUSZKI gospod. w wielkim wyborze.	

Przewodniczący Kwateronowy garnizonu Łódzkiego

Wszystkie firmy do przetransportowania z lasów do najdłuższych ramp kolejowych i załadunku 2500 metrów drzewa opałowego z nadziarnictw. Regny, Brzozów, Łask i Sieradz z lasów, położonych w pasie 40 kilometrów od kolei. Zgłoszenia należy kierować adresem Zarządu Kwateronowego, ul. Moniuszki № 2, do dnia 10 grudnia r. b. 3156-1

Przedsiębiorstwo męskie od Mk. 15 damskie od Mk. 6.— oraz czarne skóry, krzyże, odpadki i t. p. poleca sprzedawca skórek BERENARD BERENARD, ul. Piotrkowska 44. 3168 4

BIELIZNA, KRAWATY, RĘKAWICZKI, POŃCZOCHY
M. Kołodziejski
 ANDRZEJA 2.

NOWO-OTWORZONY skład skór

poleca podeszwy, wierzchy i t.p. Piotrkowska № 284. 3121 1

Na Gwiazdkę!

TANIO

- Biały towar od Mk. 9.—
- Wyspy " " 9.—
- Flanela " " 11.—
- Paltowy towar " 38.—
- Boston granat. " 48.—
- Caigi od " 5.50
- Portjery
- Kapy
- i Obrusy płócienne i pluszowe
- Chustki 5042—nwl4 polecają

Drukier i Chari
 Piotrkowska 39
 druga brama, I piętro.

Na Gwiazdkę!

Fotograficzny Zakład

pierwszorządny w Łodzi sprzedam zaraz. Oferty w Rozwoju pod Fotograficzny. 3111 1

Zakład fotograficzny "APOLLO"

Łódź, ul. Rzgowska 2 przy Górnym Ryнку
 Wykonuje fotografie do paszportów, świadectw, metryk szkolnych i t. p. tanio i prędko, też na poczekaniu. 3151 n66
 3 szaliki 3 Mk.

Zaginiona policja i pies

"Wicz, ca" w dniu 2 grudnia, o godz. 8 w. Uprasza się o zwrot za wynagrodzeniem do Urzędu Śledczego, Kilińskiego 136, Brygada II, pokój 30. Zaznacza się, że nieprawego właściciela pociąganie się do odpowiedzialności. 3141-1

Ostrzeżenie. 4 i 5 b. m. ukazały się ogłoszenia, Przewodniczący i Przewodniczący Wschodniej pod № 57.

Otóż oświadczam, że tę bezmyślną wiadomość którąś z konkurentów moich podał, w celu szkody mi, do wszystkich tańszych pism. Wobec tego upraszam Sz. Kliencie o łaskawe dalsze skierowanie zamówień swoich do mnie. 3142-1 Z poważaniem J. SZULC

Na Gwiazdkę!

- Najtańsze źródło II**
 resztek I ze sztuki.
 Cagji różne od Mk. 5.40
 Flanela na bielzną Mk. 11.75
 Barchany maszynkowy Mk. 13.50
 Płócienka różna Mk. 11.75
 Surówka 92 cent. szer. Mk. 9.50
 Madapolam i silesia Mk. 9.50
 Perpur czerw. na wyspy Mk. 10.25
 Kort weln. na dam i męsk. ubiory Mk. 37.00
 Welna szkocka na bluzki Mk. 18.50
 oraz tow. w lepszych gatunkach jak Bostony Gabbardina, Szawloty Sukna ładne korty i welury welna w bluzki i suknie, Chustki ciepłe i podszewki poleca bardzo tanio bo w mieszka Dzielna 34 niu prywatnem poprz. ofic. I piętro (nie-daleko kolei). 5370-1

Kupię piec do palenia kawy.

Oferty w Rozwoju sub "Piec". 3147—nwl5

Przebiegi!

Człowieku, jeśli Ci 3157 1 Twój bucik drogi, Bez "ERFAGU" nie wciągał go na nogę; Za osiem marek wszak fest zelówki masz I ZELOWNIE naszą raz na zawsze znasz.
 Sklep Komisowy "Progres" ul. Piotrkowska 178.

Tuszyn. Nagrody Mk. 300

otrzyma ten, kto weksła lub przyczynił się do wykrycia sprawców wyłamania ściany w sklepie aptecznym. Bielańska.

Drobne ogłoszenia:

Kupno i Sprzedaż:

A.A.A.A.A.A. Obrączki srebrne, kolczyki, daty wybór, różne fasony, gwintacja za złoto, najtaniej sprzedaje pierwszy polski tanie sklep zegarmistrzowski-jubilerski, Brzezińska 10, Jan Placcek. 130-2

A.A.A.A.A. Kupuję wszelkie futra. Płacę najlepiej. Grosman, Piotrkowska 24. Przyjmuję reperacje kamierskie. 9324-5

A! Meble z kilku pokoi, garnitur salonowy sprzedam, ul. Piotrkowska 189-9. 584-6

A. A. A. A. A. Najtańsza sezonowa wyprzedaż resztek. Bostony, szewoty, korty, welury, drapy, sukna na kożuszki, pończochy i watalina. Czysto wełniana flanela w białym, bordowym, szarym i ponsowym kolorze na kapelusze "Berety", jedwabie, etami, batysty, cagji, barchany na pościel wyspy, metkal, surówka na tartuski, lasting i atlas, zefiry, Koldry watowe i boikowa. O wiele taniej niż wszędzie, bo w mieszkaniu prywatnem. Kilińskiego № 40 (Widzewska) fr., II p., m 10. 9031—nwlcp 4

AAAA Meble solidne, całkowicie te urządzenia oraz pojedyncze sprzedaje najtaniej Skład Mebli Kilińskiego i Ciesielskiego Piotrkowska № 89, I piętro. W niedziele od 2 do 5 otwarty. 550-3

A.A.A. Kupię używaną garnitur, futra, bieliznę, dywany, maszyny do szycia, kwity lombardowe, placę najwyższe ceny. Wólczańska 43, G. 582—nwl10

A.A. Meble sprzedaje, szafy, łóżka, stoły, krzesła, kredensy, maszyny, gramofony oraz inne. Piotrkowska 108, Przędzkieci. 569-10

A.A. Pezarki najtaniej sprzedaje H. Srebrnik w Łodzi Piotrkowska 34, 2 piętro, front. Lokiet towar, weln:
 na Bekieszki i burki od 25 mk.
 na Ubrania uczniowa " 30 mk.
 na Męskie i skaut " 35 mk.
 na Dziecinne " 13 mk.
 na Spodnie i podszew " 9 mk.
 na Kamizelki sztucz. " 25 mk.
 na Palta " 25 mk.
 na Suknie i kostjamy " 15 mk.
 na Bluzki i spodniczki " 8 mk.
 Szewioty " 18 mk.
 Alpaga i cagji dubel " 2 mk.
 Chustki " 18 mk.
 Piotrkowska 34 front, 2 p., H. Srebrnik. 8053—nwl15

A.A. Maszynę Singer, komoda, stół, zegar sprzedam. Aleja Kościuszki 26-7. 552-1

A! Meble różne wyprzedam bardzo tanio. Łóżka, materace, szafy, bielizniarke, otomany duże, drugie mniejsze, stół, krzesła, leżankę, figury. Piotrkowska 291 m. 4, II piętro front 453—cp.nwl6 4

A. Sprzedam otomanę, szafę, stół, krzesła, komodę, biurko, dywan, łóżka zegar, gramofon, maszynę. Aleja Kościuszki 26, m. 4. 490—nwl2

A. Łóżka, szafy, stoły, krzesła, biurko, sprzedaje najtaniej. Piotrkowska 101, Korczak. 301—pn1

A. Łóżka ukłowe, kredensy, szafy, stół, otomanę, krzesła, łóżka dębowe sprzedam. Sienkiewicza 59 m. 4. 440-1

A. Meble, łóżka, materace, szafy, bielizniarke, otomanę, umywalkę, etazerę, kredens, stół, krzesła, zegar, biurko, stół biurowy, lustro, komoda i kuchenne wyprzedam tanio. Piotrkowska 225-3, I p. front. 306-2

CZCIONKI stare, użyte kupuje administracja "Rozwoju".

Dom z piekarnią o 2 piecach egzystująca 25 lat jest do sprzedania. Wiadomość: N. Zarzeńska 55, w piekarni. 484-1

Dabeltówka bezkurkowa (Idealna) prawie nowa, zaraz do sprzedania. Wiadomość ul. Sredni a 29, skład apteczny. 520-

Franki, koronki niciane, klockowe hafty poleca w mieszkaniu prywatnym W. Bogucka, Kilińskiego 102, m. 4, pierwsze piętro. 7885-0

Parfatur mebli i otomana do sprzedania. Sienkiewicza 25, mieszkania 6. 425-n1

Kufer angielski z szufladami okazynie do sprzedania marek 475. Krótka 7, u rymarza. 602-2

Kobyle żrebną sprzedam. Pańska 6. 537-1

Kupię kilka telefonów domowych. Oferty w „Rozwoju” pod „Telefon”. 563-2

Łombardowe kwity garderobę, futra dywany, bicelizac, białoterję, planina, kasy, różne meble oraz wszelkie zużyte papiery kupuję. Plac najwyższe ceny. Sienkiewicza № 20 m. 16. 262-śsnw1

Łózka żelazne, naczynia kuchenne. Ceny niskie. Sienkiewicza 25. Telefon 400. 425-n1

Maszynę krawiecką Singera oraz braki do miaka sprzedam. Nawrot 31, sklep. 550-5

Maszyna do pisania „Underwood”, mało używana, do sprzedania, cena przystępna. Wiadomość ul. Wólczńska 159 m. 14. 604-1

Mebel nowe i używane sprzedam po cenach najniższych. Orja 23, stolarnia. 9180-7

Protocylk najnowszej konstrukcji 2 cylindrowy z wszelkimi wygodami do sprzedania i dwa generatory do oświetlenia samochodu l. 16 godzinny, ulica Główna № 24, m. 21, 2 wejście. 482-1

Okrna i drzwi sprzedam, Chojny, ul. Pawia 15. 534-2

Platforma do sprzedania. Piotrkowska 103. 568-6

Pies lańcuchowy (suka) maści szarej przybił się i jest lo odebrania za zwrotem kosztów. DREWNOWSKA 84, a stróża. 550-1

Pożyteńka szwajcarska z pięcioletnim tonem, specjalnym stolikiem, stoliki do kwiatów, gramofon sprzedam. Aleja Kościuszki 26, m. 4. 606-1

Sklep kolonialno-spożywczy do brze prosperujący do sprzedania, ul. Wólczńska 32, zastąpić od g. 5-7. 561-wc5

Sklep spożywczy sprzedam z powodu zmiany interesu, ul. Włdzewska 84. 587-w2

Sklep kolonialny sprzedam zaraz (rogowy) Aleksandrowska 77. 552-3

Sklep (dystrybucja i galanteria) sprzedam. Andrzeja 40. 551-1

Sklep sprzedam, ul. Skłodowska 25. 580-3

Sprzedam sklep spożywczy. Nawrot 56. 474-3

Sprzedamy pilę rotacyjną (kreis-säge) z trzema tarczami o średnicy 850 mm na ruchomym stole. Konstanty Kawecki i Ska Łódź, Przejazd 21. 460-1

Sprzedam zaraz kredens do piw. arni i różne meble. Piotrkowska 134-9, oficyna II piętro. 506-2

Sprzedam plac 36x80 z ogrodem, studnią, piekarnią i szopą murowaną. Wiadomość: ul. Rzgowska 57, m. 14. 354-n1

Sprzedam dorożkę w dobrym stanie bardzo tanio. Rado-goszcz, ul. Tepera № 2. 571-2

Sprzedam lub zmienię na gospodarstwo domowe trzydzięciopięć do 160 mieszkańca na dogodnych warunkach, ul. Wizniera przy Wólczńskiej 12, u właściciela. 539-nc6

2 stoły dębowe sprzedam niedrogo. Poprzeczna 15. 527-2

Cały świat używa do mycia włosów PIXIN

PIXIN oczyszczając skórę głowy, zapobiega wypadaniu włosów i nadaje im piękny połysk. Usuwa nadmiar tłuszczu, oraz niszczy łupież. 2626 1

Z powodu pilnej potrzeby sprzedam maciore i 9 prosiak, ul. Bracka № 54. Nowa Bałuty. 556-1

Zęby sztuczne, po cenach przystępnych, nabyć można w lecznicy zębów przy ul. Piotrkowskiej № 90. Skupuje stare zęby i złoto. 9045-n65

2 pelta zimowe damskie okazyjnie sprzedam. Benedykta 10. Kaczka, krawiec damski. 601-w2

3 Magle sprzedam, Południowa 28. 577-5

Różne:

Akuszerek R. Pipikowa, Piotrkowska 152 m. 14. Dla pań przyjezdnych swobodny lokal. 194-awc7

Akuszerek Nowakowska, mieszka Działoskórnik wyprawia skórki D królicza, zajęcia, lisie itp. ul. Lutry 44, m. 1. 556-1

Lekcji korepetycji udziela student Wyższej Szkoły Krakowskiej. Konstanty Löwenhoff, ul. Andrzeja 11 m. 9, druga sień od tramaju. 574-w2

Dziś i jutro przedstawie nie dla dzieci i młodzieży Początek o g. 2-ej po poł. Ceny miejsc od 1.- Mk.

Matryzyska z praktyką poszukuje korepetycji w zakresie klas 6-ci u. Szczególnie matematyka. Łaskawe oferty w adm. pod „Matematyka”. 505-2

Miejsca poszukuje młoda panienka, rosyjska, z 8 kl. wykształceniem, za kasjerkę, ekspedjentkę i t. d. lub do dzieci. Łaskawe oferty do adm. „O. B.” 538-1

Młoda panienka z praktyką sklepową poszukuje miejsca w sklepie, lub mleczarni. Oferty w Rozwoju pod „Sklepowa”. 0-1

Młodzieniec z 4-klasowym wykształceniem pracujący w biurze, poszukuje posady praktykanta rolnego od Nowego Roku. Oferty: „Praktykant” w Rozwoju. 803-1

Młodzieniec z 3-klasowym wykształceniem poszukuje posady praktykanta, pisarza gminnego. Oferty w Rozwoju sub „Praktykant”. 541-1

Młodzieniec z praktyką poszukuje miejsca pomocnika fryzjera. Oferty w Rozwoju sub „Pomocnik”. 542-1

Od zaraz do wynajęcia 2 pokoje bez mebli, z wszelkimi wygodami, dla 1 osoby. Tamże do sprzedania dziecinny kredens, stolik, z krzeselka i wózek dla latki. Piotrkowska 84-8 od 5-3. 540-1

Pianina, fortepiany kupuję i sprzedaję, strojenie, przewóz, naprawa. Chodkowski, Sienkiewicza 25, telefon 400. 9042-n68

Pokój umeblowany na parterze do wynajęcia. Piotrkowska 160, sklep. 428-n1

pończochy, skarpetki po cenie fabrycznej, w mieszkaniu prywatnym wyprzedaję. Tamże nadrabianie oraz wszelkie naprawy pończoch. Piotrkowska № 185 m. 5. 415-aw2

Potrzebna zdolna sprzedawczyni do sklepu rzemieślniczego. Łagiewnicka 56. 575-3

potrzebne panny do szycia kołdry. Zielona 16 m. 3. 581-4

potrzebne szenice, pracownia Gankien. Nawrot 37, m. 1. 509-1

potrzebny czeładnik krawiecki, lub podręczny, do Ozorkowa ul. Zajęczka № 418. A. Czerwiński. 540-2

potrzebny do koni samotny człowiek u p. Storańskiego. Bruss-Zdrowie. 472-2

Prywatny detektyw poszukuje stałej posady, praktyka zagraniczna. Oferty do adm. Rozwoju pod „Brown” 479-1

Szofer mechanik z 16-letnią praktyką poszukuje posady prywatnej lub na maszynach ciężarowych. Główna 24, m. 21, lewa oficyna 2 wejście. 481-1

Madogostkie T-wo Poł-Osz 41 Zgorska 84. przyjmuję nowych członków. wydaje pożyczki rablowe. Markowe za przeliczeniem lub pod zastaw. Oferty w Rozwoju pod „Szczepanowski” w mark. rub. 7828-nw13

Specjalny warsztat przyjmuję do naprawy maszyn do szycia nową maszynę Singera sprzedam. Radwanska 49-33. 588-2

Sklepowy z kaucją 2 tysiące miesięczną potrzebna zaraz. Wiadomość Sienkiewicza 34, u tapicera. 553-1

Samotny inteligentny młody człowiek poszukuje umeblowanego pokoju wraz z całodziennym utrzymaniem u samotnej sympatycznej osoby. Długo proszę składać dla „B. C.” w Rozwoju. 560-1

Uczeń kl. VII udziela lekcji korepetycji. Oferty w „Rozwoju” sub „Lekcje”. 454-2

Uzdolnione w fachu rzemieślniczym dwie sklepowe, potrzebne zaraz do składu wędlin. Radwanska 42. Nowicki. 570-5

Wynajmę od 1 stycznia osobie z przepokojem, przyzwoicie umeblowany, oświetlenie gazowe, pierwsze piętro, centrum miasta. Może być z pianinem. Cena 120 marek — gaz oddzielnie. Oferty pod „Solidny” do Rozwoju. 568-1

Zamienię 4 pokoje, kuchnia wygodna, gaz na 2-3 pokoje, kuchnia, wygodny, w śródmieściu, lub 200 młk nagrody za wskazanie takiego. Aleja 1-go Maja 20, m. 5. 471-1

2 pokoje lub 1 pokój umeblowane z gazowym oświetleniem do wynajęcia zaraz. Orja 25, m. 22 od 4 popoł. 562-2

2 pokoje umeblowane z gazowym oświetleniem wynajmę razem lub oddzielnie od 1-go grudnia. Wiadomość w Rozwoju. 9992-2

50 marek miesięcznie. Doświadczony korepetytor przygotowuje w zakresie 4 klas szkół średnich, w grupach i pojedynczo. Ul. Kilińskiego 31-7, w godz. 1-2 i 8-9 wiecz. 555-1

Zagubione dokumenty.

Amuzewski Antoni zgubił paszport niem. wydany w Kutnie. 498-1

Ajzenberg Rajzia zgubiła paszport tymczasowy wydany w Sulejowie. 496-1

Alma Klink zgubiła paszport niem. wyd. w Łodzi. 455-1

Adamowicz Jan Antoni zgubił paszport niem. wyd. w Łodzi. 467-1

Busiakiewicz Wacław zgubił paszport niem. wyd. w Łodzi. 511-2

Bolesław Ignasiak zgubił paszport niem. wyd. w Łodzi. 463-1

Bolesław Kubiak, zamieszkał ty przy ul. Wizniera 9, zgubił paszport niemiecki wydany w m. Łodzi. 407-1

Cerfas Jadwiga zgubiła paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 510-1

Gajzler Stanisława zgubiła paszport wyd. w Łodzi. 473-1

Frogiel Sura zgubiła paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 585-3

Fornalski Paweł zgubił legitymację chlebową na 7 osób. 568-1

Fornalski Paweł zgubił paszport niem. wyd. w Łodzi. 565-5

Henryk Paweł Ratke za paszport niem. wyd. w Ckowie. 562

Janaszczyk Marja zgubiła legitymację chlebową. Pogranicza 600

Jadrian Helena zgubiła paszport niemiecki wydany w dzi. 507

Jan Kozłowski zgubił paszport niem. wyd. w Łodzi. 56

Kazmierski Adam zgubił paszport rosyjski wyd. z gm. Iławy 572

Krawcowski Konstanty zgubił paszport niem. wyd. w Łodzi. 584

Kornelia Duczyńska zgubiła paszport niemiecki wyd. w dzi. 578

Kornelia Duczyńska zgubiła legitymację chlebową na siebie oraz legitymację z k. tetu dla bezrobotnych. 578

Kamińska Leokadja zgubiła paszport niem. wyd. w Łodzi. 547

Kusiek Piotr, urodzony 1884 z Wyhelzowa pow. zgubił kartę powołania. 56

Leonard Teodor Jaroszkowski zgubił rosyjski paszport wydany w Pabjanicach. 494

Lukas Władysław zgubił paszport rosyjski wydany w dzi. 568

Marcjanna Kaul zgubiła paszport niem. wyd. w Łodzi. 550

Milewski Edmund zgubił paszport tymczasowy wydany w Warszawie. 402

Michele Oskar zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 467

Marianna Kocian zgubiła paszport niem. wyd. w Łodzi. 461

Marta Werner zgubiła paszport na rb. 100 za białoc wywiony przez Edmunda K. Niniejszym stwierdzam się wyższy wektel. 605

Pingart Ber zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 468

Rosiński Stanisław zgubił paszport tymczasowy wyd. w gm. Czewie. 47

Stefan Pastuszko zgubił legitymację chlebową, wyd. przez cech ślusarski w Łodzi. 461

Skradzono 2 paszporty: Sinię Bronisławę Mikolajkiewicz wyd. w Łodzi, i Antoniego Mikolajczyka wyd. w Łodzi. 488

Szefer Władysław zgubił paszport tymczasowy wyd. w Łodzi. 516

Szmigiel Romualda zgubił paszport niemiecki wyd. w dzi. oraz familijny na Aurelii Szmigiel. 514

Szwarc Julian zgubił legitymację chlebową na 5 osób. 557

Szroka Froim zgubił legitymację chlebową na 6 osób. 576

Sochanowicz Katarzyna zgubiła legitymację chlebową na 3 osób. 573

Wojniczka Antoni zgubił legitymację chlebową na 6 osób. 525

Wolski Stefan zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 465

Stare gazety do obwijania HURTOWO I DETALICZNY SPRZEDAJE administracja „Rozwoju”.